

I Koningen 19:7

Sta op, eet, want de weg zou te veel voor u zijn.

1 Elia 2 de HEERE

Gemeente,

De vergelijking ligt voor de hand. Elia krijgt te horen 'sta op, eet, want de weg zou te veel voor u zijn'. En daar geeft de Heere vanmorgen een teken en zegel van in brood en wijn. Dat Hij te eten geeft. Dat Hij laat smaken en proeven dat Hij goed is, dat Hij toont dat Hij kracht geeft keer op keer. Ik zorg dat uw geloof niet zal bezwijken. Om de pelgrimsbaan te kunnen blijven lopen. En zo klinkt het vanmorgen tot Elia's ook: sta op, eet, want de weg zou te veel voor u zijn.

Dus Elia's zijn welkom aan de tafel. Maar wat kan dat dan een eind van ons af staan. Wat we tot nu toe van Elia gehoord hebben, wat kijken we tegen die man op. Een man die gaat en preekt op Gods stem. Naar Achab, naar de Krith, naar de weduwe in Zarfath. En op Gods tijd weer terug naar Achab. En je denkt bij jezelf: 'die man doet breng tin praktijk wat hij preekt.' Hij heeft gepreekt tegen het volk: indien de HEERE God is volg Hem na. Hij is er zelf een voorbeeld van. Hij volgt de HEERE na. Eerst tegenover Achab die hem zo kan doden, dan tegenover 850 valse profeten een enorme meerderheid. En dan tegenover het hele volk. Ze hadden zo op hem af kunnen stormen en lynchen. Maar hij stond daar. Onverschrokken. En hij heeft het vuur van de hemel gebeden. Het volk overtuigd. Helemaal alleen. Als Elia's aan tafel worden genodigd..... dan hoor ik daar niet bij. Ik haak al veel eerder af. Hoeft geen heel volk, hoeven geen woeste valse profeten, hoeft geen dictator voor me te staan om het af te laten weten.

Maar ook van Elia geldt wat van alle Bijbelheiligen gold: met mijn God spring ik over een muur en dring ik door een bende, maar zonde mijn God kan ik niets doen. Ben ik een veertje in de wind van verdrukking en vervolging.

1 Elia

Want Elia heeft zich opgemaakt en is gevluht om zijns levens wil. Hij die voor 850 profeten en duizenden van het volk pal stond is nu belaagd door 1 vrouw. Ze mag dan Izebel heten, maar het is en blijft één vrouw. En nu vlucht hij. We lezen niet zoals in hoofdstuk 17: 'en de HEERE zei tot Elia, ga heen, verberg u...' Nee, voor en zonder dat de HEERE spreekt gaat Elia zelf. 145 kilometer van Jizreel naar Berseba. Hij verlaat zijn werkterrein in Israel en zoekt het uiterste zuiden van Juda op. Weg, zo ver mogelijk weg van waar hij hoort te zijn. Zonder

wenk van God.

Het lijkt erop dat dit een beetje de druppel is geweest die de emmer deed overlopen. Misschien herkent u dat wel. Je hebt veel moeten doorstaan en mogen doorstaan, en dan denk je dat het dat was...en dan komt er nog een bericht, een uitslag, nog een reactie, nog een teleurstelling, en dan knapt er iets.

Ja, maar het was toch ook wel erg gevaarlijk?! Izebel is niet de eerste de beste, als zij hem morgen dood wil hebben, is dat een uiterst gevaarlijke situatie. Jazeker, maar...had de HEERE niet laten blijken aan Elia, in zijn leven, dat Hij daarboven stond. In hoofdstuk 17 was het toch niet minder gevaarlijk? Achab had overal laten zoeken om hem te doden. Maar de HEERE had een beek met raven, een weduwe met olie. De HEERE had toch getoond: 'Elia, Ik draag zorg voor je, geen haar valt van je hoofd zonder Mijn wil.' Ja, maar Elia is het helemaal vergeten, of in elk geval het geeft hem nu geen hoop. Hij handelt nu alsof God nog nooit voor hem gezorgd heeft.

Kan dat? Wie moet niet zeggen, ja dat kan. Dan heeft de HEERE zo laten blijken dat Hij zorgt. Dan heeft de HEERE zo wonderlijk je doorgeholpen, zo Zijn gunst betoond. Zo Zijn trouw laten merken. En even later ben je het helemaal kwijt, vergeten. Zink je weg alsof de HEERE nu ineens niet meer kan helpen.

En dan laat Elia zijn jongen, zijn knecht achter in Berseba. Hij wil alleen zijn. En onder de jeneverboom zakt hij neer en zegt: HEERE, neem nu mijn ziel, want ik ben niet beter dan mijn vaderen. Hij bedoelt: ik ben niet sterker dan mijn vaderen. Wat denkt u wel niet? Dat ik alles aankan. Dat ik meer hebben kan dan Abraham, Izak, Jacob, Jozef, Mozes. Ik ben ook maar een mens, net als zij. Het kan een keer teveel worden HEERE en nu is dat moment er: U vraagt teveel van me. En na Elia zijn er meer geweest die wel eens zeiden of dachten: HEERE, dit is teveel, dit kan ik niet meer erbij hebben. U legt me meer op dan dat ik dragen en volhouden kan.

En Elia, hij zakt zo diep weg dat hij zegt, bidt: HEERE ik wil niet meer, het hoeft niet meer. Ik wil mijn taak niet blijven doen, ik wil de weg niet meer vervolgen. Maak er maar een einde aan. Ik wenste wel dat U me wegnam. Nu. Nee, dat is hier niet omdat Elia verlangt als Paulus later: ik wenste wel ontbonden te zijn en met Christus te wezen want dat is zeer verre het beste. Want Paulus zegt erachteraan: het is nodiger te blijven om uwentwil en daar ben ik ook toe bereid. Nee, in

plaats van dat verlangen naar Christus je doet uitzien naar het einde, is het alleen het nare en ellendige hier waardoor je denkt: "het hoeft voor mij niet meer". Laat maar. Was ik maar er van af.

Misschien stond Elia nooit zo dicht bij u, dichtbij u als hier en nu. Misschien dacht u dacht je: kan een kind van God zo diep wegzinken, zo ver van zijn plek raken, zo troosteloos zijn...ja dat kan. Als een veertje in de wind van moedeloosheid, zelfbeklag, onwil en verzet. Waar zal dat terechtkomen? In een poel van wanhoop waar het nooit meer uit komt? Dat zou zo maar kunnen, dat zou ook vast gebeurd zijn, ware het niet dat....

2 de HEERE

Dat de HEERE Zich had ontfermd. En hoe? Moeten we er eerst eens op letten, daarover vanavond meer, dat God eigenlijk niks zegt tegen Elia. Niks terechtwijst, aanpakt, onder handen neemt. Elia heeft zijn God miskend, verdacht gemaakt, verdriet gedaan, als onbetrouwbaar behandelt, als onmenselijk bejegend. Hij ontfermt zich. Hij geeft te eten. Elia die is gaan slapen en zou willen blijven slapen. Sta op, eet. En het eten ligt al klaar, kant en klaar. Koek en water staat gereed.

En nu vragen we ons eens af: waarom doet de HEERE dat? Waarom ontfermt de HEERE Zich over Elia. We hebben gezien, dat kan niet zijn omdat Elia zo trouw is en zo volgzaam. Maar ook, zelfs niet omdat Elia ernaar verlangd heeft, erom gevraagd heeft. Want Elia wilde niet meer verder, wilde niet ontfermd worden. Waarom dan? Ook niet omdat Elia er zo dankbaar mee om zou gaan, er zo veel voor terug zou geven. Want moet je nagaan. Een engel raakt Elia aan. Dat is toch niet alledaags, zelfs niet voor een profeet, dat een engel je pad kruist. En kijk koek en water kant en klaar. Dat is toch niet vanzelfsprekend te noemen dat daar in de woestijn even koek en water klaar staat. En Elia? Hij zou toch hebben moeten en kunnen wegzinken van verwondering: O HEERE, dat U naar mij omziet, dat U een engel zend, dat U eten en drinken geeft. Wie ben ik, wat bent U goed? Maar Elia, hij eet en drinkt en gaat liggen. Alsof het de normaalste zaak van de wereld is en alsof hij wil zeggen: laat me dan nu slapen tot ik niet meer wakker word.

Hoe komt het dat de HEERE Zich ontfermt? Daarvoor zou ik niets in Elia kunnen aanwijzen. Geen vraag van tevoren, gaan dank achteraf. Waarom ontfermt de HEERE Zich? Daar kun je alleen maar van zeggen: omdat Hij het wil. Omdat Hij goedertieren is. Omdat Hij Zijn kinderen bemint met een eeuwige liefde. Omdat het Zijn welbehagen is van waaruit Hij hen heeft verkoren toen zij in zonde

gevallen waren en dood in zonden en misdaden en onder Zijn toorn. Omdat Hij naar Zijn welbehagen heeft getrokken tot Zijn Koninkrijk. Omdat Hij nooit laat varen het werk Zijner handen. Omdat Hij heeft verkoren uit welbehagen en omdat Hij trouw is en trouw blijft.

En daarom ontfermt Hij Zich. En dat is de wetenschap van al Zijn kinderen. HEERE, ik zou niet weten waarom. Ik zou niet kunnen bedenken waarom U naar mij zou omzien of omgezien zou hebben. Het kan niet zijn omdat ik zo naar U vraag en verlang. Want dat is niet zo. Het kan niet zijn omdat ik U zo dank en omdat ik zo goed omga met Uw zegeningen, want dat is niet zo. HEERE, ik zou niet kunnen bedenken waarom U naar mij zou omzien of U over mij zou ontfermen. En zo mag je eten en drinken. Sta op, eet. Neem brood en beker. Mijn vergoten bloed en Mijn verbroken lichaam. Ik zal voeden. Alle dagen. Met hoop en moed, met kracht en uitzicht. Opdat uw geloof niet zal ophouden. Ik zal voeden voor de weg die u moet gaan. Ik laat u niet aan uw lot over, Ik laat u niet wegzinken in wanhoop. Ik laat u niet een weg gaan die te zwaar is. En daarom zoek Ik u op, overal.

Want de weg is een weg achter Mij aan. Meer dan Elia is Hij. Hij liet ook Zijn discipelen achter. Hij wilde ook alleen zijn. Zijn weg was ook zwaar, onnoemelijk zwaar. Onder de last van onze zonden en de toorn Gods. Maar Hij bad niet: Neem Mij nu maar weg HEERE. Hij bad: indien het mogelijk is laat voorbijgaan, maar Uw wil geschiede. Hij bad Zich erdoorheen. Ging niet terug, maar bad en worstelde Zich door de diepste diepten en de zwaarste lasten heen. Wat een wonder: Hij wilde niet ontheven worden van Zijn roeping, niet voortijdig weggeroepen worden. Hij ging door tot het einde. Waar Elia faalde waar ik al veel eerder opgeef, daar ging Hij verder voor goddelozen, voor zondaren, voor ellendigen. En daarom is er brood en wijn, kant en klaar op de tafel. Voedsel om verder te gaan.

En tot Elia's klinkt het: sta op en eet, de weg zou te veel voor u zijn. Voor Elia's. Voor Elia's. Mensen die het erkennen: Heere, ik kan zo van U weglopen, ik kan zo mijn roeping verzaken, U vergeten en al Uw vorige weldaden, ik kan zo wegzinken in wanhoop en wegwaaien als een veertje op de wind van moedeloosheid. Eigenlijk is dat elke dag zo. De weg is teveel. Aan mijzelf overgelaten kunt U dat elke dag van mij verwachten. Heb ik vanuit mezelf geen moed, geen kracht, geen uitzicht, geen trouw. Ben ik alsoo zwak dat ik geen ogenblik kan staande blijven. Want ik heb geen kracht dan die U geeft, geen hoop dan die U

schenkt, geen moed en trouw dan die U uitreikt. En anders: elke dag kunt U ontrouw van mij verwachten.

Als het Heilig Avondmaal voor Elia's is, dan is het niet dat Elia te hoog voor ons kan staan. En nou gaat er maar om dat Elia niet te diep voor u is gezakt. Dat u niet te hoog staat met uzelf. Dat we onszelf te goed, te vroom, te trouw achten om als een Elia ontfermd te worden. Maar wie op Elia niet neer kan kijken, die mag het horen: sta op, eet de weg zou te veel voor u zijn. En u zult verder kunnen. U zult volharden. Totdat Ik zeg: het is genoeg. Totdat Ik zeg: nu neem Ik u weg. Om het dan met Paulus te zeggen: ik heb de goede strijd gestreden ik heb de loop beëindigd, ik heb het geloof behouden. Door U alleen.

Amen